

те самоуправне организације и заједнице имају дужност да штите и право да користе добра културно-историјског и природног наслеђа.

Друштвено-политичке заједнице и самоуправне интересне заједнице културе, у оквиру својих права и дужности, обезбеђују услове за заштиту и коришћење добара културно-историјског и природног наслеђа.

Члан 8.

Развијање свијести радних људи, грађана, дјенце и омладине о значају добара културно-историјског и природног наслеђа и неопходности њихове заштите трајан је задатак васпитно-образовних, културних и других самоуправних организација и заједница.

Члан 9.

Некретнине, покретне ствари и дијелови привреде, за које се претпоставља да могу имати својство добара културно-историјског или природног наслеђа, уживају претходну заштиту док се по одредбама овог закона не утврди да ли имају то својство.

Члан 10.

Ствари ископане из земље или извађене из воде, за које се претпоставља да могу имати својство добара културно-историјског или природног наслеђа, друштвена су својина.

Члан 11.

Под заштитом добара културно-историјског и природног наслеђа подразумијева се:

- евидентирање, истраживање и вредновање добара која уживају претходну заштиту;
- утврђивање својства добара;
- проглашење добара заштићеним;
- вођење регистра и документације;
- чување, одржавање и правилно коришћење добара;

— спречавање уништења добара и забрана сваке радије којом би се могао посредно или непосредно промијенити облик или нарушити својство добара;

— конзервација и рестаурација, адаптација и ревитализација добара;

— забрана трајног изношења добара и отријачење његовог привременог изношења из земље;

— провођење других мјера за заштиту добара утврђених законом.

Члан 12.

Под коришћењем добара културно-историјског и природног наслеђа подразумијева се стварање услова који омогућавају да заштићена добра културно-историјског и природног наслеђа буду доступна јавности ради задовољавања васпитно-образовних, културних и научних потреба радних људи и грађана.

Члан 13.

Добра културно-историјског и природног наслеђа не могу се користити на начин који би ванесио штету културној баштини, друштвено-економском и културном развоју, братству и јединству, равноправности и заједништву народа и народности Југославије.

Члан 14.

Добра културно-историјског и природног наслеђа разврставају се према значају у три категорије.

Прву категорију добара културно-историјског и природног наслеђа чине добра од изузетног значаја за историју и културу народа и народности Југославије, као и добра из Списка свјетске баштине Југославије.

Другу категорију добара културно-историјског и природног наслеђа чине добра која су од великог значаја за историју и културу народа и народности Југославије, односно за историју и културу народа и народности Босне и Херцеговине.

Трећу категорију добара културно-историјског и природног наслеђа чине остала значајна добра.

*

Члан 15.

Ближе критерије за категоризацију добара културно-историјског и природног наслеђа из претходног члана, као и поступак за категоризацију, прописује Републички комитет за образовање, науку, културу и физичку културу (у даљем тексту: Републички комитет), по претходно прибављеном минијењу Завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Завод БиХ).

Члан 16.

Заштитом и утврђивањем услова за коришћење добара културно-историјског и природног наслеђа баве се:

— заводи за заштиту културно-историјског и природног наслеђа (у даљем тексту: заводи) и Завод БиХ, као посебне организације удруженог рада основане за вршење дјелатности заштите културно-историјског и природног наслеђа;

— национални паркови, музеји, галерије, архиви и библиотеке (у даљем тексту: организације за заштиту) у оквиру својих дјелатности утврђених посебним законима, а на начин утврђен овим законом.

Члан 17.

Скупштина општине, чије подручје није обухваћено дјелатношћу завода, повјерава вршење послова из дјелокруга завода организацији за заштиту свога подручја која испуњава услове у складу са одредбама овог закона или Заводу БиХ.

Изузетно, скупштина општине из посторијног става може повјерити вршење послова из дјелокруга завода и другој организацији удруженог рада, ако испуњава услове у складу са одредбама овог закона.

Члан 18.

Скупштина општине може повјерити чување, одржавање и коришћење једног или више непокретних добара културно-историјског и природног наслеђа мјесној заједници, почињеној организацији, организацији удруженог рада, као и другој самоуправној организацији и заједници на њихов предлог, односно уз њихову сагласност.

Члан 19.

У вршењу дјелатности заштите и коришћења добара културно-историјског и природног наслеђа заводи, Завод БиХ и организације за заштиту дужне су да међусобно сарађују, а нарочито на усклађивању планова рада, коришћењу техничке опреме, стручних кадрова и информација.

II — ДОБРА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОГ И ПРИРОДНОГ НАСЉЕЂА

Члан 20.

Споменици културе су грађевинско-архитектонски објекти и грађевинске и фортификационе целине, други непокретни објекти, као и дијелови објекта и целина трајно везаних за одређену средину, с њима повезана дјела монументалног и декоративног сликарства, вајарства и примијењенih умјетности, као и покретне ствари у њима које чине аутентичну целину са тим објектима.

Члан 21.

Споменичке целине су насеља или дијелови насеља као и некрополе и друге групе грађевина када чине јединствену целину која има посебну културну, историјску, умјетничку, научну и васпитно-образовну вриједност.

Члан 22.

Археолошки локалитети су подручја на којима се на земљи, под земљом или у води налазе историјски или етнолошки садржаји који представљају посебну културну, историјску или научну вриједност, као и подручја на којима су археолошка истраживања у току.

Члан 23.

Спомен-обиљежја су појединачни објекти или групе објекта из области ликовних и других умјетности, урбанизма и архитектуре, називи мјеста, улица и тргова и друга обиљежја, која служе за очување успомена на значајне догађаје и личности из опште историје, историје народа и народности Југославије, а посебно народнослободилачког рата и револуције.

Члан 24.

Добра културно-историјског наслеђа, у смислу овог закона, су и грађевинско-архитектонски објекти који су успостављени по правилима историјске рестаурације и који представљају вјерне копије несталог или ријетког објекта, те објекти савременог стваралаштва (архитектонског, ликовног и примијењеног) који су у јавности признати као значајна достигнућа времена у коме су настали.

Члан 25.

Природне паркове и предјеле чине: национални паркови, меморијална подручја, паркови природе и предјели природних љепота.

Резервате природе чине: општи (строги) и посебни (специјални) резервати природе.

Природне знаменитости и ријеткости чине: споменици природе, меморијална природна добра, споменици обликоване природе и поједине угрожене биљне и животињске врсте.

Члан 26.

Национални паркови су предјеми претежко изворне природе, изузетних и вимпеструских природних и других вриједности.

Меморијална подручја су природни предјеми са или без спомен-обиљежја везаних за значајне

историјске догађаје или личности (спомен-паркови, спомен-подручја, историјска подручја, меморијалне зоне и сл).

Паркови природе су већи предјели са израженим природним и створеним вриједностима и са другим природним предјелима, природним знаменитостима и ријеткостима или добрима културно-историјског наслеђа, као дијеловима јединствене целине.

Предјели природних љепота су мања природна или култивисана подручја (значајни крајолици, вијандиковци, парк-шуме и сл).

Члан 27.

Општи (строги) резервати природе су предјели изворне природе са очуваним или у највећој мјери очуваним екосистемима, као и станишта ендемних и других ријетких биљних и животињских врста.

Посебни (специјални) резервати су предјели у којима је посебно изражена једна или неколико изузетних природних вриједности које треба штитити односно природних процеса које треба пратити или усмјеравати.

Члан 28.

Споменици природе су природна добра геоморфолошког, геолошког, хидролошког или палеонтолошког карактера, појединачни примјери биљног свијета, просторно мали ботанички или зоолошки локалитети специфичних, угрожених или ријетких одлика, својства или облика.

Меморијална природна добра су добра живе или неживе природе са или без спомен-обиљежја везаних за значајне историјске догађаје и личности.

Споменици обликоване природе су на парковски или други начин обликоване природне или сајене шуме (шуме-паркови, алеје, дрвореди, арборетуми, планинске и друге ботаничке баште и сл) и друге површине.

Угрожене биљне и животињске врсте су ријетке или проријећене или на други начин угрожене врсте самониклих биљака и слободних животиња, њихови развојни облици, станишта и заједнице.

III — ЗАШТИТА И КОРИШЋЕЊЕ ДОБАРА КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКОГ И ПРИРОДНОГ НАСЉЕЂА

Члан 29.

Заштита добра културно-историјског и природног наслеђа обухвата претходну запштиту и заштиту.

Члан 30.

Под претходном запштитом подразумјева се евидентирање и предузимање свих радњи и мјера које имају за циљ очување у постојећем стању некретница, покретних ствари и дијелова природе, за које се претпоставља да могу имати својство добра културно-историјског или природног наслеђа, као и спречавање сваке радње којом би се те некретнице, покретне ствари и дијелови природе уништили, оштетили или отушили.

Члан 31.

Дужност је друштвених правних, грађанских правних и физичких лица, која на било који начин дођу у посјед некретница, покретне ствари или

дјијела природе, за које се може претпоставити да имају својство добра културно-историјског или природног наслеђа, да:

— одмах пријаве некретнину, покретну ствар или дио природе заводу односно одговарајућој организацији за заштиту, као и општинском органу управе надлежном за послове културе (у даљем тексту: општински орган управе) и доставе податке ради евидентирања;

— чувају и одржавају некретнину, покретну ствар или дио природе на мјесту, у положају и стању у коме је нађена;

— омогуће заводу или одговарајућој организацији за заштиту, односно општинском органу управе преглед некретнине, покретне ствари или дјијела природе и узимање података за евидентирање и документацију о њима.

Члан 32.

Заводи и организације за заштиту, у оквиру своје надлежности, обавјештавају лица из претходног члана и надлежни општински орган управе које некретнине, покретне ствари и дјијелове природе уживају претходну заштиту, ради предузимања одговарајућих мјера за заштиту у складу са овим законом.

Члан 33.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту, у оквиру своје надлежности, евидентирају, истражују и вреднују некретнине, покретне ствари и дјијелове природе који уживају претходну заштиту.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту, у оквиру своје надлежности, на основу извршеног вредновања и критерија за категоризацију, утврђују која некретнина, покретна ствар и дио природе који ужива претходну заштиту има својство добра културно-историјског или природног наслеђа и предлажу надлежној скупштини општине односно извршном органу скупштине општине и Скупштини Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Скупштина СРБиХ) односно Извршном вијећу Скупштине СРБиХ проглашење тог добра заштићеним.

Члан 34.

Предлог за проглашење добра културно-историјског и природног наслеђа заштићеним садржи: назив добра; опис добра са основном документацијом; границе добра са површином његове непосредне околине и одговарајуће катастарске и земљишно-књижне податке; категорију; мјере за заштиту, коришћење, уређење и одржавање добра са основним техничким и финансијским показатељима; име и презиме односно назив имаоца добра и коме би добро требало повјерити на чување.

Члан 35.

Надлежни органи из члана 33. став 2. овог закона дужни су да размотре предлог за проглашење добра културно-историјског и природног наслеђа заштићеним у року од шест мјесеци од дана подношења предлога.

Члан 36

Скупштина општине, на предлог надлежног завода, проглашава заштићеним непокретна добра културно-историјског и природног наслеђа.

Извршини орган скупштине општине, на предлог надлежног завода односно организације за заштиту, проглашава заштићеним покретна добра културно-историјског и природног наслеђа.

Скупштина СРБиХ, на предлог Завода БиХ односно организације за заштиту коју је основала Социјалистичка Република Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Република), проглашава заштићеним непокретна добра културно-историјског и природног наслеђа од посебног значаја за Републику.

Извршино вијеће Скупштине СРБиХ, на предлог Завода БиХ односно организације за заштиту коју је основала Република, проглашава заштићеним покретна добра културно-историјског и природног наслеђа од посебног значаја за Републику.

Извршино вијеће Скупштине СРБиХ, на предлог организација из претходног става, проглашава заштићеним шуме и ловишта која се у смислу овог закона сматрају добрыма природног наслеђа, изузев националних паркова.

Проглашење одређеног подручја националним парком врши се законом.

Члан 37.

Ако се добро културно-историјског или природног наслеђа налази или се односи на подручје дјелије или више општине, проглашење тог добра заштићеним врше органи општине из ст. 1. и 2. претходног члана.

Члан 38.

У припреми предлога за проглашење добра културно-историјског и природног наслеђа заштићеним у смислу члана 36. ст. 3, 4. и 5. овог закона, Завод БиХ и организација за заштиту коју је основала Република сарађују са заводима односно организацијама за заштиту на чијем подручју се налазе добра културно-историјског и природног наслеђа.

Члан 39.

Акт о проглашењу добра културно-историјског и природног наслеђа заштићеним садржи: назив добра; опис и границе добра са површином непосредне околине и правом својине; попис катастарских честица, односно одговарајуће катастарске и земљишно-књижне податке; категорију; мјере за заштиту, коришћење, уређење и одржавање: име и презиме односно назив имаоца добра и коме се оно повјерава на чување: изворе представа потребних за заштиту, одржавање и уређење добра.

Члан 40.

На основу акта о проглашењу добра културно-историјског и природног наслеђа заштићеним (у даљем тексту: заштићена добра) ова добра уписанују се у регистар заштићених добара културно-историјског наслеђа, односно у регистар заштићених добара природног наслеђа (у даљем тексту: регистар заштићених добара).

Члан 41.

На заштићена добра уписану у регистар заштићених добара ставља се ознака да су под заштитом.

Начин стављања ознака из претходног става утврђује Завод БиХ.

Члан 42.

Регистре заштићених добара, у оквиру своје надлежности, воде заводи и организације за заштиту.

Организација за заштиту коју је основала Република води регистар заштићених добара из своје области за територију Републике.

Централни регистар свих заштићених добара на територију Републике (у даљем тексту: Централни регистар) води Завод БиХ.

Члан 43.

Заводи и организације за заштиту које воде регистре заштићених добара дужни су да доставе потребне податке о тим добрима Заводу БиХ, ради уписа у Централни регистар.

Завод БиХ дужан је да ојвјерени препис дијела Централног регистра достави заводима и организацијама за заштиту, као и све промјене настале у Централном регистру.

Заводи и организације за заштиту дужни су да чувају ојвјерени препис дијела Централног регистра.

Техничка, фотодокументација и друга документација и евиденција о заштићеним добрима трајно се чува и користи у стручне и научне сврхе, у складу са самоуправним општим актима завода, Завода БиХ односно организације за заштиту.

Члан 44.

Завод БиХ води евиденцију завода, организација за заштиту, као и евиденцију грађанских правних и физичких лица која посједују добра културно-историјског или природног наслеђа.

Члан 45.

Пропис о вођењу регистра заштићених добара и о поступку за брисање заштићених добара из регистра доноси предсједник Републичког комитета, по претходно прибављеном мишљењу Завода БиХ.

Члан 46.

Заштићена добра чувају се у свом изворном, природном или затеченом стању, а уколико су изложена утицају неповољних природних и других фактора, као и свих осталих биолошких, хемијских и физичких оштећења, истребљења, уништења и пропадања која мијењају њихова својства и изглед предузимају се одговарајуће мјере за заштиту да се угрожена добра доведу у првобитно стање, сачувавају јед даљњег пропадања или ревитализирају.

Члан 47.

На споменику културе забрањено је извођење радова који би могли да угрозе споменик, као и вришење промјена које би могле да наруши његову изворност и битна својства.

У споменичкој целини дозвољене су само оне радње које неће проузроковати измјену битних својстава због којих је целина заштићена.

У археолошком локалитету нису дозвољене никакве радње осим археолошких истраживања која проводи овлашћена организација удруженог рада, по претходно прибављеном одобрењу Завода БиХ.

На спомен-обиљежју нису дозвољене радње које би могле угрозити његова битна својства, намјену или функцију.

Око споменика културе, споменичке целине и спомен-обиљежја утврђује се, по потреби, заштитно подручје са одговарајућим мјерама за заштиту.

На грађевинско-архитектонским објектима који су успостављени по правилима историјске рестаурације и објектима савременог стваралаштва који представљају посебну културну, историјску или научну вриједност нису дозвољене радње које би угрозило својство добра због којег је то добро заштићено.

Члан 48.

У националном парку, меморијалном подручју, парку природе и пределу природне љепоте забрањене су све радње које би довеле до битне промјене природних и других вриједности и специфичности подручја у целини, а у њивовим дијеловима радње које нису у складу са својствима, намјеном или функцијом тих дијелова.

У резерватима природе и на природним знаменитостима и ријеткостима забрањене су све радње и дјелатности које би могле пореметити спонтани природни развој или нарушити основна природна својства због којих су заштићени.

Око општег (строгог) резервата природе утврђује се једно или више заштитних подручја са одговарајућим мјерама за заштиту.

У посебном (специјалном) резервату природе предузимају се мјере у циљу унапређења вриједности односно потпомагања процеса због којих је резерват заштићен.

Члан 49.

Ко праузрокује оштећење на заштићеном добру дужан је под надзором надлежног завода да изврши оправку оштећеног добра или да сноси трошкове оправке.

Ко учини заштићено добро дужан је да накнади његову вриједност односно накнади штету насталу уништењем добра.

Члан 50.

У поступку израде просторних и урбанистичких планова у складу са прописима о просторном уређењу, надлежни завод односно Завод БиХ дужан је да достави стручни елаборат о заштити и коришћењу непокретних заштићених добара, ради уношења тих добара у одговарајуће просторне планове.

Ако се на подручју за које се доноси шумско-привредна, ловнопривредна и водопривредна основа налазе непокретна заштићена добра природног наслеђа, ове основе садрже и мјере за заштиту и коришћење утврђене актом о проглашењу тих добара заштићеним.

Члан 51.

Радови на непокретним заштићеним добрима и непокретним добрима културно-историјског и природног наслеђа која уживају претходну заштиту, као и њиховој ближој околини, којима би се неизвестно или посредно могло мијењати изглед својство, аутентичност или изворност, могу се изводити само уз претходну сагласност надлежног завода односно Завода БиХ.

Радови на непокретним заштићеним добрима природног наслеђа изводе се у складу са шумско-привредном, ловнопривредном и водопривредном основом.

Уколико основе из претходног става нису донесене или не садрже мјере за заштиту, радови на овим добрима могу се изводити само уз претходну сагласност надлежног завода односно Завода БиХ.

Члан 52.

Ако се извођач радова не придржава утврђених мјера за заштиту, надлежни завод односно Завод БиХ дужан је да одмах покрене поступак код надлежног инспекцијског органа за обустављање даљих радова док не буду обезбиђени услови за њихово правилно извођење.

Уколико се у току извођења радова појави не-предвиђена опасност за заштићено добро, надлежни завод односно Завод БиХ може измијенити односно допунити мјере за заштиту, о чему одмах обавештава извођача радова и орган управе надлежан за послове грађења.

Члан 53.

Када извођач грађевинских или других радова најиђе на некретнине, покретне ствари или њихове остатке, као и дијелове природе за које се може претпоставити да имају својство добра културно-историјског или природног наслеђа, о томе ће обавијестити надлежни завод односно Завод БиХ који је дужан да, у зависности од вриједности добра, предложи органу управе надлежном за послове грађења доношење рјешења о привременој или трајној обустави радова.

Члан 54.

Инвеститор је дужан да приликом извођења грађевинских и других радова обезбиједи сва потребна средства за заштиту добра културно-историјског и природног наслеђа које би тим радовима могло бити угрожено.

Члан 55.

За вршење конзерваторских и рестаураторских радова на непокретним заштићеним добрима и добрима културно-историјског и природног наслеђа која уживају претходну заштиту, као и њихове адаптације и ревитализације, потребан је претходни стручни елаборат на који даје сагласност Завод БиХ за добра прве и друге категорије, односно надлежни завод за добра треће категорије.

За давање сагласности из претходног става Завод БиХ претходно прибавља мишљење надлежног завода.

Члан 56.

Покретна добра културно-историјског и природног наслеђа која уживају претходну заштиту и покретна заштићена добра не могу се трајно износити у иностранство.

Изузетно, добра из претходног става могу се трајно износити у иностранство уз одобрење Републичког комитета.

Члан 57.

Дјела савременог умјетничког стваралаштва могу се трајно или привремено износити у иностранство само уз одобрење Завода БиХ.

Члан 58.

Покретна заштићена добра могу се, уз одобрење Завода БиХ, привремено износити у иностранство у сврху изплатња, конзервације, експертизе и слично.

Ако се ради о покретним заштићеним добрима од посебног значаја за Републику, Завод БиХ прибавља сагласност Републичког комитета.

У одобрењу из става 1. овог члана одређује се рок у коме се заштићена добра морају вратити у земљу.

Ако је заштићено добро поријеклом из друге социјалистичке републике или социјалистичке аутономне покрајине, прије издавања одобрења за изношење у иностранство Завод БиХ прибавиће мишљење надлежног органа те републике односно покрајине.

Члан 59.

Археолошка и друга истраживања добра културно-историјског и природног наслеђа могу вршити, у складу са програмом својих истраживања, организације удруженог рада уз одобрење Завода БиХ.

Прије давања одобрења из претходног става Завод БиХ прибавља мишљење завода на чијем се подручју врши истраживање.

Научна истраживања добра културно-историјског и природног наслеђа могу вршити, у складу са програмом својих научних истраживања, организације удруженог рада, као и физичка лица уз одобрење надлежног завода односно организације за заштиту.

Актом о одобрењу из ст. 1. и 3. овог члана утврђују се подручје, обим, услови и мјере за заштиту.

Члан 60.

Против акта о одобрењу из члана 58. став 1. овог закона и ст. 1. и 3. претходног члана може се изјавити жалба Републичком комитету.

Члан 61.

Организације удруженог рада и физичко лице из члана 59. ст. 1. и 3. овог закона дужни су да у року од шест мјесеци по завршеним радовима доставе Заводу БиХ, надлежном заводу, односно организацији за заштиту извјештај о извршеном истраживању и документациони материјал о пронађеним некретнинама, покретним стварима и локалитетима.

Члан 62.

Организација удруженог рада која је вршила археолошка и друга истраживања може ради научне обраде да задржи покретна добра која пронађе приликом истраживања најдуже једну годину. По истеку овог рока организација је дужна да та добра преда одговарајућем музеју односно општини на чијем подручју су нађена.

Члан 63.

Ако се археолошка и друга истраживања врше противно мјерама за заштиту утврђеним у акту о одобрењу, Завод БиХ може привремено обуставити истраживање у циљу обезбиђења правилног извођења радова, а у случају непосредне опасности по ископине може одузети дато одобрење.

Члан 64.

Организација удруженог рада која врши археолошка и друга истраживања дужна је конзервирасти, односно сачувати од оштећења све некретнине, покретне ствари или дијелове природе откривене

приликом ископавања за које се претпоставља да могу имати својство добра културно-историјског или природног наслеђа, као и археолошки локалитет на коме су откривена.

Члан 65.

Заштићена добра могу се користити под условом да се не оштећују и да се не умањује њихова аутентичност и вриједност.

Заштићена добра могу се користити првенствено за:

- задовољавање образовно-васпитних, културних и научних потреба радних људи и грађана;

- потребе друштвено-политичких организација, организација удруженог рада и других организација и заједница;

- потребе привреде, ако су поступком ревитализације за то прилагођена.

Члан 66.

Ближе услове под којима се заштићена добра могу користити и начин коришћења утврђују заводи, Завод БиХ односно организације за заштиту, у оквиру своје надлежности.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту дужне су да учине доступним јавности услове и начин коришћења заштићених добара.

Члан 67.

Непокретна заштићена добра могу се поступком ревитализације и рестаурације прилагодити савременим потребама и намјенама за:

- културно-умјетничке и научне дјелатности (библиотеке, музеје, сталне и повремене изложбе и сл.);

- образовно-васпитне дјелатности (организовање предавања, других погодних облика образовно-васпитне дјелатности и сл.);

- угоститељске, туристичке и друге дјелатности.

Члан 68.

Покретна заштићена добра чији су имаоци друштвена правна, грађанска правна или физичка лица могу се користити за:

- систематска излагања у виду организованја сталних и повремених поставки и покретних изложби;

- васпитно-образовне сврхе;

- научну обраду давањем на коришћење научним радницима;

- туристичко-пропагандне сврхе.

Члан 69.

Заштићена добра која нису јавно изложена, а чувају се у депоима, могу се дати на привремено коришћење научним радницима, заинтересованим организацијама, као и другим друштвеним правним, грађанским правним и физичким лицима, уколико је то уређено посебним прописима односно самоуправним општим актима завода, Завода БиХ односно организације за заштиту.

IV — ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ИМАЛАЦА ЗАШТИЋЕНИХ ДОБАРА

Члан 70.

Ималац заштићеног добра, у смислу овог закона јесте друштвено право, грађанско право и фи-

зичко лице које по било ком основу посједује ово добро.

Члан 71.

Ималац заштићеног добра има право:

- да заштићено добро користи у складу са утврђеним мјерама за заштиту;

- да од завода, Завода БиХ односно организације за заштиту тражи потребна упутства, стручну и техничку помоћ за правилно одржавање заштићеног добра или за уклањање насталих штетних посљедица за које није одговоран и да тражи материјалну помоћ за извршавање одређених мјера за заштиту;

- да тражи да се заштићено добро без накнаде стручно прегледа од стране завода, Завода, БиХ односно организације за заштиту;

- на правичну накнаду за забрану коришћења или ограничења коришћења заштићеног добра;

- на накнаду ванредних трошкова;

- да користи повластице у складу са посебним законом.

Члан 72.

Ималац заштићеног добра дужан је да добро брижљиво чува и одржава у складу са одредбама овог закона, као и да обављештава надлежни завод, Завод БиХ односно организацију за заштиту о свим насталим промјенама које могу битно умањити или нарушити својство тог добра.

Члан 73.

Ималац заштићеног добра не смије користити и употребљавати добро и његову непосредну околину у сврхе које нису у складу са његовом природом, намјеном и значајем, или га користити на начин који може довести до његовог оштећења.

Члан 74.

Ималац заштићеног добра дужан је да допусти истраживање и проучавање на добру у научне и културно-историјске сврхе организацији удруженог рада или физичком лицу, ако за то имају одобрење надлежног завода, Завода БиХ, односно организације за заштиту.

Уколико би истраживање и проучавање у смислу претходног става иницијело имаоцу заштићеног добра штету или проузроковало трошкове, организација удруженог рада и физичко лице који врше истраживање и проучавање дужни су да имаоцу плате одговарајућу накнаду.

Члан 75.

Поред обавеза из претходног члана, ималац покретног заштићеног добра дужан је да уз одобрење надлежног завода, Завода БиХ односно организације за заштиту уступи то добро ради излагања на изложбама које су од посебног значаја за презентацију културно-историјског наслеђа.

Заштићено добро уступљено на основу претходног става вратиће се имаоцу најкасније у року од шест мјесеци, рачунајући од дана преузимања заштићеног добра ради излагања.

Ако ималац заштићеног добра одбије да уступи заштићено добро за излагање, организатор изложбе може да у складу са ставом 1. овог члана у поступку код надлежног редовног суда тражи уступање заштићеног добра.

Ако се имаоцу заштићеног добра уступањем тог добра за излагање умањи приход или материјална корист коју има од добра, организатор изложбе дужан је да му да одговарајућу накнаду.

Члан 76.

Трошкове текућег одржавања и чувања заштићеног добра и провођење мјера за заштиту сноси ималац добра.

Ако одржавање заштићеног добра захтијева ванредне трошкове који премашују приходе или друге материјалне користи које ималац има од заштићеног добра, ималац заштићеног добра није дужан да сноси те ванредне трошкове и може захтијевати да ове трошкове сноси завод, Завод БиХ, организација за заштиту, односно друштвено-политичка заједница.

Висина ових трошкова утврђује се споразумом између имаоца заштићеног добра и надлежног завода, Завода БиХ, организације за заштиту, односно друштвено-политичке заједнице.

Члан 77.

Ако ималац заштићеног добра благовремено не изврши мјере за заштиту, завод, Завод БиХ, односно организација за заштиту опоменуће га и одредити рок у коме је дужан извршити мјере за заштиту.

Ако ималац заштићеног добра ни послије опомене не изврши мјере за заштиту, извршиће их завод, Завод БиХ односно организација за заштиту, па трошак имаоца.

Члан 78.

Ималац заштићеног добра дужан је да сваку намјеру премјештања добра пријави надлежном заводу односно организацији за заштиту на чијем подручју налази добро, најкасније 30 дана прије премјештања.

Завод односно организација за заштиту може забранити премјештање заштићеног добра, ако утврди да би се тиме добро могло оштетити или ако постоји посебан разлог да се добро не премјешта.

Члан 79.

Заштићена добра у друштвеној својини не могу се отуђити физичком или грађанском правном лицу.

Члан 80.

Непокретна заштићена добра на којима постоји право својине могу се, ако је то у општем интересу, уз правичну накнаду експропријати по спредбама Закона о експропријацији (Службени лист СРБиХ, број 19/77).

Члан 81.

Право својине на заштићеном добру може се ограничити ако то захтијева општи интерес.

Постојање општег интереса из претходног става утврђује сконцентрирану друштвено-политичку заједницу, по претходно прибављеном минијатури надлежног завода, Завода БиХ односно организације за заштиту.

Члан 82.

Ако се мјерама за заштиту ограничава употреба заштићеног добра, друштвено-политичка за-

једница је дужна да накнади власнику штету која би настала тим ограничењем.

Висина штете утврђује се споразумно.

У случају спора висину штете утврђује надлежни редовни суд.

Члан 83.

Ималац заштићеног добра има право да добро прода.

Право прече куповине заштићеног добра има општина на чијем се подручју то добро налази.

Члан 84.

Ималац заштићеног добра који намјерава да добро прода дужан је да га понуди општини на чијем подручју се налази заштићено добро и обавести је о условима продаје.

Општина је дужна да, по претходно прибављеном минијатури завода односно организације за заштиту, у року од 60 дана обавијести имаоца да ли прихвати понуду. Ако у овом року ималац не буде обавијештен сматраће се да понуда није прихваћена.

Члан 85.

У случају продаје заштићеног добра у својини грађана за чије су одржавање, оправку, конзервацију или рестаурацију уложене друштвена средства, ималац заштићеног добра дужан је да накнади даваоцу тих средстава износ за који се усљед улагања повећала вриједност заштићеног добра.

V — ЗАВОДИ И ЗАВОД БИХ

Члан 86.

Завод може основати друштвено-политичку заједницу, организација удруженог рада и самоуправна интересна заједница културе.

Завод могу основати и више оснивача заједно.

Међусобна права и обавезе оснивача из претходног става уређују се самоуправним споразумом.

Члан 87.

Прије доношења акта о оснивању завода оснивач је дужан да изради елаборат о друштвеној и економској оправданости оснивања завода.

Прије усвајања елабората из претходног става оснивач је дужан да прибави минијатуре сконцентриране друштвено-политичке заједнице и сагласност самоуправне интересне заједнице културе са подручја на коме ће завод дјеловати о оправданости оснивања завода.

Члан 88.

Завод се може основати и почети са радом односно вршити дјелатност заштите добра културно-историјског и природног наслеђа ако су, поред општих услова за оснивање организације удруженог рада, испуњени и посебни услови, и то:

— обезбиђењем техничка опрема за конзервацију, рестаурацију и документацију;

— обезбиђењем кадрови: архитект, археолог, историчар умјетности, историчар, етнолог и стручњак за заштиту природног наслеђа,

Члан 89.

Завод БиХ може вршити дјелатност заштите добара културно-историјског и природног наслеђа ако има:

- одговарајуће просторије за архитектонски атеље, рестаураторски атеље, фотоатеље, библиотеку, документацију и радне просторије за стручне и друге раднике;

- техничку опрему за конзервацију, рестаурацију и документацију;

- кадрове: археолога, архитекту, историчара умјетности, историчара, етнолога, сликара-рестауратора, биолога, географа, шумарског инжењера, дипломираног правника, оријенталисту и документаристу.

Члан 90.

Завод може почети са радом односно вршити дјелатност заштите добара културно-историјског и природног наслеђа када Републички комитет утврди да су испуњени услови за почетак рада односно за вршење дјелатности заштите.

Захтјев за утврђивање постојања услова за почетак рада завода подноси оснивач на чијем ће подручју бити сједиште завода.

Члан 91.

Поред послова утврђених овим законом, завод нарочито:

- утврђује мјере за заштиту и коришћење добара културно-историјског и природног наслеђа која се налазе на подручју на којем дјелује завод, с тим што за добра прве и друге категорије претходно прибавља сагласност Завода БиХ;

- израђује елаборате и пројекте у циљу чувања, одржавања и коришћења заштићених добара на које сагласност даје Завод БиХ за добра прве и друге категорије, а у случају потребе изводи такве радове, ако испуњава услове утврђене прописма о просторном уређењу;

- стара се о примјени савремених метода заштите;

- пружа стручну помоћ имаоцима заштићених добара;

- врши пропаганду и популаризацију културно-историјског и природног наслеђа, објављује публикације о овом наслеђу и резултатима рада на његовој заштити;

- организује предавања, изложбе и друге појединачне облике културно-образовне дјелатности.

Члан 92.

Поред послова утврђених овим законом, Завод БиХ нарочито:

- врши стручни надзор над радом завода и стара се о јединственој примјени критеријума за категоризацију и о поступку за категоризацију добара културно-историјског и природног наслеђа;

- ради на образовању и усавршавању стручних кадрова у заводима;

- прати и проучава стање у области заштите и коришћења културно-историјског и природног наслеђа у Републици и припрема информативно-аналитичке материјале ради даљег развоја и унапређивања те области;

- бави се научноистраживачким радом у областима заштите и коришћења културно-историјског и природног наслеђа;

— организује разне облике размјене искустава и сарадње са осталим заводима и координира послове међусобне, међурепубличко-покрајинске и међународне сарадње.

Завод БиХ може да обавља и послове из претходног члана, ако су му ти послови повјерени у смислу члана 17. став 1. овог закона.

Члан 93.

Оснивач може укинути завод ако не испуњава задатке ради којих је основан или ако не испуњава услове прописане овим законом.

Ако организација за заштиту односно организација удруженог рада којој је у смислу члана 17. овог закона повјерено обављање послова заштите не извршила те послове, скупштина општине може јој отузети право на вришење тих послова.

Члан 94.

Када Републички комитет утврди да завод не испуњава услове за рад који су прописани, одредиће рок у којем је оснивач дужан уклонити утврђене недостатке. Уколико недостатци не буду отклоњени у одређеном року, предложиће оснивачу укидање завода.

Акт о укидању завода доноси оснивач, уз претходно прибављено мишљење радника завода.

Ако оснивач не донесе акт о укидању завода у року од три мјесеца од дана подношења предлога о укидању одлучује скупштина општине на чијем подручју је сједиште завода.

Члан 95.

На оснивање и рад завода и Завода БиХ примјењују се прописи о организацијама удруженог рада, ако овим законом није друкчије одређено.

На оснивање и рад организација за заштиту примјењују се прописи о организацијама удруженог рада, посебни прописи којима се уређује њихова дјелатност и одредбе овог закона које се односе на заштиту и коришћење добара културно-историјског и природног наслеђа.

Члан 96.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту могу да међусобно размењују и уступају заштитена добра која чувају у циљу образовања целина, фондова или збирки у складу са својим самоуправним општим актима.

Члан 97.

На организацију удруженог рада којој скупштина општине у смислу члана 17. став 2. овог закона повјери обављање послова завода примјењују се одредбе овог закона које се односе на завод.

Члан 98.

У управљању пословима од посебног друштвенног интереса у заводу и Заводу БиХ учествују и представници оснивача, заинтересованих организација удруженог рада из области привредних и других дјелатности и друштвено-политичких организација (у даљем тексту: представници друштвене заједнице).

Статутом или другим самоуправним општим актим завод и Завод БиХ одређују се заинтересовани органи и организације, као и број чланова

које они именују односно делегирају у одговарајућим органима управљања.

Члан 99.

Послови у чијем управљању учествују представници друштвене заједнице су нарочито:

- пријење и разматрање рада завода и утврђивање смјерница за његов рад;
- доношење годишњих, средњорочних и дугорочних програма, планова рада и развоја завода;
- утврђивање основне намјене коришћења средстава и основних услова стицања дохотка и пословања;
- утврђивање предлога за проглашење добара културно-историјског и природног наслеђа заштићеним;
- доношење одлуке о предузимању посебних конзерваторских, рестаураторских и других мјера за заштиту;
- одлучивање о отварању сталних или повремених изложби, као и другим облицима упознавања јавности о културно-историјском и природном наслеђу;
- одлучивање о давању сагласности на размјену покретних заштићених добара;
- разматрање извјештаја о извршењу планова и програма заштите;
- утврђивање предлога статута;
- именовање и разрешење инокосног односно предсједника колегијалног пословодног органа.

Члан 100.

Поред послова из претходног члана, представници друштвене заједнице у Заводу БИХ учествују, и у:

- одлучивању о подношењу предлога Скупштини СРВИХ, односно Извршном вијећу Скупштине СРВИХ за проглашење заштићеним појединачним добара културно-историјског и природног наслеђа од посебног значаја за Републику;
- одлучивању о подношењу предлога у поступку експропријације добара културно-историјског и природног наслеђа или преноса права њиховог коришћења;
- одлучивању о давању одобрења за привремено изношење заштићених добара у иностранство у складу са чланом 58. став 1. овог закона;
- давању сагласности утврђених у члану 91. ај. 1. и 2. овог закона.

Члан 101.

За инокосног односно предсједника колегијалног пословодног органа завода и Завода БИХ може бити именовано лице које има високу школску спрему и које испуњава друге услове утврђене статутом завода односно Завода БИХ.

Инокосног односно предсједника колегијалног пословодног органа завода именује орган управљања уз сагласност оснивача.

Извршно вијеће Скупштине СРВИХ даје сагласност на именовање инокосног односно предсједника колегијалног пословодног органа Завода БИХ.

Члан 102.

На одредбе статута завода које се односе на остваривање посебног друштвеног интереса, на организацију, као и на услове и поступак именовања и разрешења инокосног односно предсједника ко-

легијалног пословодног органа сагласност даје скупштина општине на чијем је подручју сједиште завода.

На одредбе статута Завода БИХ из претходног става сагласност даје Скупштина СРВИХ.

Члан 103.

Укупан приход за остваривање задатака завода и Завода БИХ обезбеђује се:

- слободном размјеном рада непосредно или преко, односно у оквиру самоуправне интересне заједнице културе;
- из буџета друштвено-политичке заједнице за одређене послове и задатке;
- из других извора.

Члан 104.

Надзор над законитошћу рада завода врши општински орган управе надлежан за послове културе на чијем подручју је сједиште завода.

Надзор над законитошћу рада Завода БИХ врши Републички комитет.

VI — КАЗНЕНЕ ОДРЕДЕВЕ

Члан 105.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај заводу, Заводу БИХ односно организација за заштиту, ако:

1. не предузме мјере за заштиту на добру културно-историјског и природног наслеђа које ужива претходну заштиту (члан 30);
2. не води регистре заштићених добара (члан 42. став 1);
3. не води регистар заштићених добара из своје области за територију Републике (члан 42. став 2);
4. не води Централни регистар за територију Републике (члан 42. став 3);
5. не достави потребне податке Заводу БИХ о заштићеним добрима ради уписа у Централни регистар (члан 43. став 1);
6. не достави овјерени препис дијела Централног регистра заводима и организацијама за заштиту као и све промјене настале у Централном регистру (члан 43. став 2);
7. не учини доступним јавности услове и начин коришћења заштићених добара (члан 66. став 2).

За прекршај из претходног става казниће се и одговорно лице у заводу, Заводу БИХ односно организацији за заштиту новчаном казном од 3.000 до 20.000 динара.

Члан 106.

Новчаном казном од 10.000 до 80.000 динара казниће се за прекршај организација уруженог рада, ако:

1. врши археолошка и друга истраживања добара културно-историјског и природног наслеђа без одобрења Завода БИХ (члан 59. став 1);
2. врши научна истраживања добара културно-историјског и природног наслеђа без одобрења належног завода односно организације за заштиту (члан 59. став 3);
3. не обезбиједи мјере за заштиту утврђене актом о одобрењу (члан 59. став 4);
4. у прописаном року не достави извјештај Заводу БИХ, надлежном заводу односно организацији за заштиту о извршеном истраживању и докумен-

тационани материјал о пронађеним некретним нама, по-кretnim стварима и локалитетима (члан 61);

5. по истеку рока од једне године не преда одговарајућем музеју односно општини покретна добра која пронађе приликом археолошких и других истраживања (члан 62);

6. не конзервира, односно не сачува од општења некретнине, покретне ствари или дијелове природе за које се претпоставља да имају својство добра културно-историјског или природног наслеђа која су откривена приликом ископавања, као и археолошки локалитет на коме су откривени (члан 64).

За прекријај из претходног става казниће се и одговорно лице у организацији удруженог рада новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара.

За прекријај из става 1. тач. 2, 3. и 4. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара.

Члан 107.

Новчаном казном од 10.000 до 70.000 динара казниће се за прекријај инвеститор — друштвено правно лице ако не обезбиједи средства за заштиту добра културно-историјског и природног наслеђа које би тим радовима могло бити угрожено (члан 54).

За прекријај из претходног става казниће се и одговорно лице инвеститора новчаном казном од 1.000 до 20.000 динара.

Члан 108.

Новчаном казном од 3.000 до 50.000 динара казниће се за прекријај друштвеноправно, односно грађанско правно лице, ако:

1. не пријави некретнину, покретну ствар или дио природе и не достави податке ради евидентије (члан 31. алинеја 1);

2. не чува и не одржава некретнину, покретну ствар или дио природе на мјесту, у положају и стању у коме су нађене (члан 31. алинеја 2);

3. онемогуби заводу или одговарајућој организацији за заштиту односно општинском органу управе преглед некретнине, покретне ствари или дијела природе и узимање података за евидентију и документацију о њима (члан 31. алинеја 3);

4. изводи радове на споменику културе, споменичкој целини, локалитету и спомен-обиљежју супротно члану 47. овог закона;

5. поступа супротно члану 48. овог закона;

6. у смислу члана 51. ст. 1. и 3. овог закона изводи радове на непокретним заштићеним добрима и непокретним добрима културно-историјског и природног наслеђа која уживају претходну заштиту или њиховој близкој околини без сагласности завода односно Завода БиХ;

7. трајно или привремено изнесу у иностранство дјела савременог стваралаштва без одобрења Завода БиХ (члан 57);

8. без одобрења Завода БиХ изнесе у иностранство покретно заштићено добро, односно ако у одређеном року то заштићено добро не врати у земљу (члан 58. ст. 1. и 3.);

9. не чува и не одржава заштићено добро у складу са овим законом и не обавијести надлежни завод, Завод БиХ односно организацију за заштиту овим насталим промјенама на добру које могу бити умањити или нарушији својство добра (члан 72);

10. користи и употребљава заштићено добро супротно члану 73. овог закона;

11. не допусти истраживање и проучавање на заштићеном добру у научне и културно-историјске сврхе организацији удруженог рада или физичком лицу који имају за то одобрење надлежног завода, Завода БиХ односно организације за заштиту (члан 74. став 1);

12. не уступи заштићено добро ради излагања на изложбама које су од посебног значаја за представљању културно-историјског наслеђа (члан 75. став 1);

13. у прописаном року не пријави намјеру премештања заштићеног добра (члан 78. став 1);

14. не понуди скupштини општине заштићено добро на продају и не обавијести је о условима продаје (члан 84. став 1).

За прекријај из претходног става казниће се и одговорно лице у друштвеном правном лицу новчаном казном од 1.000 до 15.000 динара.

За прекријај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 1.000 до 15.000 динара.

Члан 109.

Новчаном казном од 2.000 до 20.000 динара казниће се за прекријај завод, ако оточне рад односно врши дјелатност заштите добра културно-историјског и природног наслеђа без рјешења Републичког комитета (члан 90. став 1).

За прекријај из претходног става казниће се и одговорно лице у заводу новчаном казном од 2.000 до 10.000 динара.

VII — ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

Добра културно-историјског и природног наслеђа, стављена под заштиту по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, сматрају се заштићеним док се не изврши њихова категоризација по одредбама овог закона.

Члан 111.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту дужне су у складу са чланом 33. став 2. овог закона да преложе скupштини надлежне друштвено-политичке заједнице односно њеном извршном органију проглашење непокретних добара културно-историјског и природног наслеђа заштићеним у року од три године, а покретних у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона,

Члан 112.

Заводи, Завод БиХ и организације за заштиту дужне су да ускладе своју организацију и пословање са одредбама овог закона у року од једне године од дана његовог ступања на снагу.

Члан 113.

Завод за заштиту споменика културе, природних знаменитости и пријетности Босне и Херцеговине наставља рад по одредбама овог закона под називом: Завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Босне и Херцеговине.

Члан 114.

Републички комитет донојеће пропис из члана 15. овог закона у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Предсједник Републичког комитета доношеће пропис из члана 45. овог закона у року из претходног става.

Члан 115.

До доношења прописа из члана 45. овог закона примјењиваће се Правилник о вођењу републичког поступка за брисање из регистра заштићених објеката културно-историјског и природног наслеђа («Службени лист СРВИХ», број 1/79).

Члан 116.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити и коришћењу културно-историјског и природног наслеђа («Службени лист СРВИХ», број 3/78).

Члан 117.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у »Службеном листу СРВИХ«.

195

На основу члана 30. Закона о извршењу Буџета Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине за 1985. годину («Службени лист СРВИХ», број 40/84) Извршно вијеће Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине, доноси

УРЕДБУ

О ИЗМЈЕНАМА УРЕДБЕ О НАКНАДАМА ЗА ПУТНЕ И ДРУГЕ ТРОШКОВЕ РАДНИКА РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА УПРАВЕ И РЕПУБЛИЧКИХ УПРАВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 1.

У Уредби о накнадама за путне и друге трошкове радника републичких органа управе и републичких управних организација («Службени лист СРВИХ», бр. 14/79, 13/80, 17/81, 23/82, 10/83, 37/83, 17/84 и 1/85) у члану 4. број: »1.000« замјењује се бројем: »1.500«, број: »1.400« бројем: »1.500«, а број: »2.400« бројем: »3.000«.

Члан 2.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у »Службеном листу СРВИХ«.

И. В. 274

Предсједник

11. јула 1985. године

Извршног вијећа

Сарајево

Гојко Убилићарип. с. р.

196

На основу члана 287. Закона о општенародној одбрани («Службени лист СРВИХ», број 3/84). Извршно вијеће Скупштине Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ

О НАЧИНУ И УСЛОВИМА ЗА ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ ЖЕНА — ВОЈНИХ ОБВЕЗНИКА

I

Овом одлуком уређују се начин и услови за вођење евиденције жена — војних обвезнika које

се распоређују у територијалну одбрану, резервну милицију, јединице везе и службу осматрања и обавјештавања (у даљем тексту: резервни састав) које према Закону о војној обавези («Службени лист СФРЈ», бр. 36/80, 40/81 и 70/83) подлијежу обавези служења у резервном саставу.

Евиденцију из претходног става води општински секретаријат за народну одбрану.

II

Жене — војни обавезници уводе се у евиденцију ако се распоређују односно планирају за распоред у резервни састав.

Прије увођења у евиденцију утврђује се способност жена — војних обавезника за служење у резервном саставу.

III

Способност жена — војних обавезника за служење у резервном саставу утврђује љекарска комисија из члана 5. Удредбе о утврђивању способности грађана за вршење послова и задатака општенародне одбране («Службени лист СРВИХ», број 23/84) на начин и по поступку прописаним том уредбом.

IV

У евиденцију се уводе само жене — војни обавезници које су оглашене способним за служење у резервном саставу.

Увођење у евиденцију врши се на основу захтјева штаба територијалне одбране, органа управе за унутрашње послове, органа управе за народну одбрану, или надлежног органа организације удруженог рада, односно мјесне заједнице о потребном броју жене — војних обавезника за популаризован резервни састав.

У евиденцију се уводе само жене — војни обавезници које се распоређују у резервни састав или се планирају за накнадни распоред у резервни састав па се за те потребе у евиденцији води до 20% жена — војних обавезника више него што је распоређено у резервни састав.

V

Евиденција жена — војних обавезника води се према војној евиденцији жена — војник обавезник распоређених у резервни састав Југословенске народне армије које је прописана у Упутству о војној евиденцији војних обавезника и материјалних средстава из пописа пов број 1448-1 од 7. 9. 1983. године.

За жене — војне обавезнике устројава се матични и јединични картон и издаје војна књижница у складу са упутством из претходног става и другим прописима о војној обавези војних обавезника.

Жени — војном обавезнику издаје се војна књижница приликом саопштавања ратног распореда, односно увођења у евиденцију.

VI

Жена — војни обавезник код које је настала промјена здравственог стања, која утиче на њену способност за служење у резервном саставу може поднijети захтјев за оцјену способности за служење у резервном саставу.

Захтјев из претходног става подноси се општинском секретаријату за народну одбрану код којег се жена — војни обавезник води у евиденцији.